

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสภาพเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศไทยได้พัฒนาเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ ทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเข้ามามีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชากรในประเทศมากขึ้นเป็นลำดับแนวโน้มของสังคมกำลังพัฒนาเข้าสู่ความเป็นอุตสาหกรรม และบริการ วิธีชีวิตในสังคมเปิดกว้าง สภาพการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจึงจำเป็นต้องพัฒนา และเพิ่มพูนความรู้ทักษะพื้นฐานของประชาชนให้สูงขึ้นอันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2535 : 3)

การพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าและบรรดเป้าหมายที่กำหนดไว้ นั้น การพัฒนา การศึกษาจัดว่าเป็นส่วนที่มีความสำคัญมากที่สุดเพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคนที่จะสามารถนำการพัฒนาทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรมได้อย่างสมดุล และสอดคล้อง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2536 : 14) ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ (2520 : 3) มีความตอนหนึ่งว่า

“การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทัศนคติ ตำนนิยม และคุณธรรมของบุคคลเพื่อให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ ประสิทธิภาพการพัฒนาประเทศย่อมทำให้สะดวกราบรื่น ได้ผลที่แน่นอน รวดเร็ว”

และการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาในปัจจุบันอยู่ในความรับผิดชอบของหลายหน่วยงานโดยเฉพาะสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งมีปริมาณและจำนวนนักเรียนอยู่ในความรับผิดชอบสูงสุด โดยมีโรงเรียนประถมศึกษาดำเนินการจัดการเรียนการสอนกระจายอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ ด้วยเหตุที่โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติมีขนาดต่าง ๆ กัน และสถานที่ตั้งของโรงเรียนก็มีความแตกต่างกันทั้งในสภาพภูมิศาสตร์ สังคม และเศรษฐกิจทำให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพแตกต่างกันไปด้วยการยกระดับประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาให้ได้มาตรฐานเดียวกันจึงเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามภารกิจดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษา

พ.ศ. 2536 ในหมวด 6 และ ได้มีการแก้ไขปรับปรุงครั้งสุดท้าย เมื่อปี พ.ศ. 2541 เพื่อพัฒนาทั้งคุณภาพและปริมาณงานของโรงเรียนประถมศึกษาให้ครอบคลุมทั่วประเทศ ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 บัญญัติว่าให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ มาตรา 48 บัญญัติให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542 : 14)

เพื่อให้โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้มีแนวทางในการปฏิบัติงานที่ถูกต้องและเป็นมาตรฐานเดียวกัน จึงได้กำหนดมาตรฐานโรงเรียนไว้ 3 ด้าน ได้แก่ มาตรฐานด้านคุณภาพนักเรียน มาตรฐานด้านกระบวนการสอน และมาตรฐานด้านการบริหารโรงเรียน ตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา 24 มาตรฐาน 44 ตัวบ่งชี้ (สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541 : 14) แต่การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาซึ่งมีความแตกต่างทั้งขนาดของโรงเรียน จำนวนบุคลากร และงบประมาณที่ได้รับทำให้การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนประถมศึกษาเป็นไปด้วยความล่าช้าและยังไม่บรรลุตามเกณฑ์มาตรฐาน

ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพ และปัญหาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร เพื่อจะได้ข้อมูลอันเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียนประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดต่อไป

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพ และปัญหาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชรของผู้บริหารโรงเรียนและครู จำแนกตามขนาดของโรงเรียน
3. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ของผู้บริหารโรงเรียนและครู จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ในด้าน

- 1.1 มาตรฐานด้านคุณภาพนักเรียน
- 1.2 มาตรฐานด้านการเรียนการสอน
- 1.3 มาตรฐานด้านการบริหารโรงเรียน

2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่

2.1.1 ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ปีการศึกษา 2544 จำนวน 842 คน

2.1.2 ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ปีการศึกษา 2544 จำนวน 4,129 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

2.2.1 ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ปีการศึกษา 2544 ซึ่งได้มาโดยวิธีการคำนวณขนาดของกลุ่มจากตารางสูตรของ Taro Yamane มีค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ 95% จำนวน 63 คน

2.2.2 ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ปีการศึกษา 2544 ซึ่งได้มาโดยวิธีการคำนวณขนาดของกลุ่มจากตารางสูตรของ Taro Yamane มีค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ 95% จำนวน 307 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่

3.1.1 ตำแหน่งงาน จำแนกเป็น

- 3.1.1.1 ผู้บริหารโรงเรียน
- 3.1.1.2 ครู

3.1.2 ขนาดของโรงเรียน จำแนกเป็น

- 3.1.2.1 โรงเรียนขนาดเล็ก
- 3.1.2.2 โรงเรียนขนาดกลาง
- 3.1.2.3 โรงเรียนขนาดใหญ่

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครู

สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ใน 3 ด้าน ได้แก่

- 3.2.1 มาตรฐานด้านคุณภาพนักเรียน
- 3.2.2 มาตรฐานด้านการเรียนการสอน
- 3.2.3 มาตรฐานด้านการบริหารโรงเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สภาพการปฏิบัติงาน หมายถึง ลักษณะที่เกิดขึ้นจริงในการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร
2. ปัญหาการปฏิบัติงาน หมายถึง อุปสรรคหรือข้อขัดข้องในการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร
3. เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง คุณภาพที่พึงประสงค์ทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณซึ่ง สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กำหนดไว้ 3 ด้าน คือ

3.1 มาตรฐานด้านคุณภาพนักเรียน หมายถึง หลักเกณฑ์ที่กำหนดให้นักเรียนมีคุณภาพต้องได้รับการพัฒนาคุณลักษณะที่เหมาะสมอย่างรอบด้านทั้งด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะ สุขภาพกาย และจิตที่ดี และคุณธรรม จริยธรรม โดยกำหนดมาตรฐานคุณภาพนักเรียนทั้ง 3 ระดับ จำนวน 9 มาตรฐาน 20 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

มาตรฐานที่ 1	นักเรียนมีความรู้พื้นฐานตามระดับการศึกษา
ตัวบ่งชี้	ความรู้พื้นฐานตามหลักสูตรและระดับการศึกษา
มาตรฐานที่ 2	นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษา และความสามารถทางคณิตศาสตร์
ตัวบ่งชี้ 1	ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร
ตัวบ่งชี้ 2	ความสามารถทางคณิตศาสตร์
มาตรฐานที่ 3	นักเรียนมีความสามารถในการคิด และแก้ปัญหา
ตัวบ่งชี้	ความสามารถในการคิด และแก้ปัญหา
มาตรฐานที่ 4	นักเรียนมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ และมีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน
ตัวบ่งชี้ 1	ความสามารถในการแสวงหาความรู้
ตัวบ่งชี้ 2	นิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน
มาตรฐานที่ 5	นักเรียนมีความสามารถในการปฏิบัติงานในชีวิตประจำวัน งานอาชีพ และสามารถใช้เทคโนโลยีในการดำรงชีวิต
ตัวบ่งชี้ 1	ความสามารถในการปฏิบัติงานในชีวิตประจำวัน งานอาชีพ
ตัวบ่งชี้ 2	ความสามารถใช้เทคโนโลยีในการดำรงชีวิต

มาตรฐานที่ 6	นักเรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ตามวิถีประชาธิปไตย
ตัวบ่งชี้ 1	การเคารพสิทธิส่วนบุคคล ส่วนรวม และกฎระเบียบ
ของสังคม	
ตัวบ่งชี้ 2	การร่วมมือร่วมใจกันเพื่อประสานประโยชน์เพื่อส่วนรวม
ตัวบ่งชี้ 3	การใช้เหตุผลในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน
มาตรฐานที่ 7	นักเรียนมีสุขภาพ สมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์
ตัวบ่งชี้ 1	การมีน้ำหนัก ส่วนสูง และสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์
มาตรฐานเด็กไทย	
ตัวบ่งชี้ 2	การมีสุขนิสัยในการรักษาสุขอนามัย และความปลอดภัย
ตัวบ่งชี้ 3	การใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาร่วมกัน
มาตรฐานที่ 8	นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็นในการดำรงชีวิต
อย่างมีความสุข	
ตัวบ่งชี้ 1	ความปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข รู้จักแบ่งปัน
ช่วยเหลือ และตอบแทนคุณ	
ตัวบ่งชี้ 2	ความซื่อตรงต่อหน้าที่และความถูกต้อง
ตัวบ่งชี้ 3	การใช้สิ่งของและทรัพย์สินอย่างประหยัด และคุ้มค่า
ตัวบ่งชี้ 4	การปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบด้วยความมุ่งมั่นรอบคอบ
และถูกต้อง	
มาตรฐานที่ 9	นักเรียนเห็นคุณค่าในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมวัฒนธรรม
และความภูมิใจในความเป็นไทย	
ตัวบ่งชี้ 1	การเห็นคุณค่าในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมวัฒนธรรม
ตัวบ่งชี้ 2	ความภูมิใจในความเป็นไทย

3.2 มาตรฐานด้านการเรียนการสอน หมายถึง หลักเกณฑ์ที่กำหนดให้ครูจัด

กระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างครบถ้วนรอบด้าน นั้นครูต้องเป็นกัลยาณมิตร รักเมตตา เอาใจใส่ต่อนักเรียนทุกคน ดำเนินการสอนอย่างมีระบบ เป็นขั้นตอนโดยต้องมีการวางแผน การสอนที่มีการนำข้อมูลทั้งจากหลักสูตร ความต้องการของ นักเรียนและท้องถิ่นมาใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง โดยเน้นให้ นักเรียนได้ฝึกคิด ปฏิบัติจริง แสวงหาความรู้และเรียนรู้ร่วมกัน โดยครูจัดการเรียนการสอนให้ เชื่อมโยงกับสภาพชุมชนและสิ่งแวดล้อม ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และลักษณะที่พึงประสงค์ จัดการเรียนการสอนและจัดสิ่งแวดล้อม และบรรยากาศให้นักเรียนเกิดความสุขความสำเร็จ และได้พัฒนาเต็มศักยภาพ ใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายและประเมินผลการเรียน การสอนทุกด้านอย่างต่อเนื่องด้วยเครื่องมือที่เหมาะสม จากการพิจารณากระบวนการจัดการเรียน

การสอนให้ได้มาตรฐาน จำนวน 10 มาตรฐาน 10 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 / ตัวบ่งชี้ที่ 1	วางแผนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรความต้องการของนักเรียนและท้องถิ่น
มาตรฐานที่ 2 / ตัวบ่งชี้ที่ 2	จัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ฝึกหัดปฏิบัติประเมินและปรับปรุงตนเอง
มาตรฐานที่ 3 / ตัวบ่งชี้ที่ 3	จัดการเรียนการสอนให้นักเรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
มาตรฐานที่ 4 / ตัวบ่งชี้ที่ 4	จัดการเรียนการสอนให้นักเรียนรู้การทำงานร่วมกัน โดยเน้นกระบวนการกลุ่ม
มาตรฐานที่ 5 / ตัวบ่งชี้ที่ 5	จัดการเรียนการสอนเชื่อมโยงกับ समाพรชุมชน ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
มาตรฐานที่ 6 / ตัวบ่งชี้ที่ 6	จัดการเรียนการสอนโดยปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม คุณลักษณะที่ดี
มาตรฐานที่ 7 / ตัวบ่งชี้ที่ 7	จัดสิ่งแวดล้อม และบรรยากาศการเรียนการสอน ส่งเสริมให้นักเรียน เรียนรู้ด้วยความสุข และประสบความสำเร็จ
มาตรฐานที่ 8 / ตัวบ่งชี้ที่ 8	จัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้ ความสามารถ และความถนัดได้ตามศักยภาพ โดยเสริมจุดเด่น และแก้จุดด้อยของนักเรียนเป็นรายบุคคล
มาตรฐานที่ 9 / ตัวบ่งชี้ที่ 9	การจัดการเรียนการสอน โดยใช้สื่ออย่างหลากหลายที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ของนักเรียน
มาตรฐานที่ 10 / ตัวบ่งชี้ที่ 10	จัดประเมินนักเรียนครบทุกด้านอย่างต่อเนื่องด้วยเครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสม

3.3 มาตรฐานด้านการบริหารโรงเรียน หมายถึง หลักเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อให้การบริหารโรงเรียนมีประสิทธิภาพเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ต้องเป็นกระบวนการบริหารที่มีการใช้แผนเป็นเครื่องมือในการบริหารงาน โดยแผนนั้นเกิดจากการวางแผนที่มีส่วนร่วม มีเป้าหมายที่ชัดเจน สอดคล้องกับสภาพโรงเรียน มุ่งเน้นคุณภาพนักเรียน โรงเรียนดำเนินการสนับสนุนให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนางานจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีการประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อพัฒนาโรงเรียนและมีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างมีระบบ จากการพิจารณากระบวนการบริหารข้างต้นจึงได้กำหนดมาตรฐานการบริหารโรงเรียนเฉพาะปัจจัยที่สำคัญ ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อกระบวนการเรียนการสอนและคุณภาพนักเรียน จำนวน 5 มาตรฐาน 14 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 โรงเรียนใช้แผนเป็นเครื่องมือในการบริหาร อย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวบ่งชี้ที่ 1 จัดระบบข้อมูลข่าวสารสารสนเทศได้ครบถ้วน ถูกต้อง ตรงกับความต้องการ และทันต่อการใช้งาน

ตัวบ่งชี้ที่ 2 แผนของโรงเรียนเกิดจากการมีส่วนร่วมของชุมชน สอดคล้องกับสภาพของโรงเรียนมีเป้าหมายชัดเจน และมุ่งเน้นคุณภาพนักเรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 3 จัดระบบงานชัดเจน คล่องตัวในการปฏิบัติงานมอบหมายงานตรงตามความรู้ความสามารถ ส่งเสริมบุคลากรให้ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

ตัวบ่งชี้ที่ 4 ควบคุม กำกับ ติดตามและนิเทศการให้การดำเนินงาน บรรลุผลตามแผน

มาตรฐานที่ 2 โรงเรียนสนับสนุนให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนา

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้สามารถพัฒนาตนเอง และ พัฒนางานอย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้ที่ 2 จัดสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวก และประโยชน์ตอบแทนในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม และเป็นธรรม

มาตรฐานที่ 3 โรงเรียนจัดกิจกรรมหลากหลายเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน

ตัวบ่งชี้ที่ 1 จัดกิจกรรมทางวิชาการ บริการแนะแนว บริการสุขภาพ ullanamyo โภชนาการ และกิจกรรมช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึง และเหมาะสม

ตัวบ่งชี้ที่ 2 จัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ตัวบ่งชี้ที่ 3 จัดแหล่งความรู้ สื่อ และเทคโนโลยีเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน

ตัวบ่งชี้ที่ 4 จัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้มีบรรยากาศส่งเสริมการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 4 โรงเรียนประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อพัฒนาโรงเรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ดำเนินการประสานความร่วมมือกับกรรมการโรงเรียน ชุมชน และหน่วยงานอื่นๆ ในการพัฒนาโรงเรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 2 จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์การดำเนินการของโรงเรียน ได้อย่างรวดเร็ว ทันเหตุการณ์และต่อเนื่อง

มาตรฐานที่ 5 โรงเรียนประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ
 ตัวบ่งชี้ที่ 1 ประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องโดยใช้วิธีการ
 ที่หลากหลาย และทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

ตัวบ่งชี้ที่ 2 นำผลการประเมินไปใช้ในเทศ และพัฒนางานอยู่เสมอ

4. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วย
 ผู้บริหารโรงเรียน หรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
 การประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร

5. ครู หมายถึง บุคลากรผู้ได้รับการบรรจุแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งข้าราชการครู
 ปฏิบัติหน้าที่ในการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
 กำแพงเพชร

6. โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับก่อนประถม
 ศึกษา ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนัก
 งานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร

7. ขนาดโรงเรียน หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน โดยใช้
 จำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์ในการแบ่งขนาดตามหลักเกณฑ์ คือ (สำนักงานคณะกรรมการการ
 ประถมศึกษาแห่งชาติ, 2529 : 38)

7.1 โรงเรียนขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน

7.2 โรงเรียนขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียน 121 - 300 คน

7.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียน 301 คนขึ้นไป

สมมุติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีสภาพการปฏิบัติงาน
 ตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา แตกต่างกัน

2. ผู้บริหารโรงเรียนและครู ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติงาน
 ตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา แตกต่างกัน